

Záznamník chovateľa včelích matiek 2025

Obsah

Úvod do Záznamníka 2025.....	3
Údaje o chovateľovi a chove, Kontrola včelnice	4
Adresár členov	5
Chovateľský poriadok	7
Štatút vedenia plemenárskej evidencie	10
Organizačný poriadok	14
Plemenárska evidencia pre šľachtiteľské chovy.....	16
Stanovy	24
Kalendár	29
Členská prihláška	41
Sprievodný list k zásielke vzoriek	42
Karta matky.....	43
Matrika matiek.....	45
Záznam z inseminácie včelých matiek.....	46
Evidenčný lístok matky	47
Prehľad hodnotení včelstiev	48
Výkaz počtu odchovaných matiek	49
Protokol z testovania plemenných matiek.....	50

Úvod do Záznamníka 2025

Mierna zima a neprimerane rýchly nástup jarných teplôt v roku 2024 mali za následok posun rozvoja celej vegetácie takmer o mesiac prevažne na celom území Slovenska. Urýchlenie nástupu jarnej vegetácie rastlín a drevín a ich kvitnutie v rovnakom časovom období vyvolali intenzívnu znášku v nevhodnom čase z hľadiska možnosti jej využitia včelstvami v slabom rozvoji. Včelstvá s dobrým genetickým základom prezimovali v primeranej sile a i napriek kratšiemu času na rozvoj využili znášku dostatočne, čo prirodzene urýchlilo aj ich ďalší rozvoj. Potvrdilo sa, že aj počas nepriaznivých bioklimatických podmienok má kvalitná šľachtiteľská práca svoje opodstatnenie.

V období skorej jesene boli na niektorých lokalitách Slovenska hlásené vysoké výpadky zazimovaných včelstiev. Hlavnými faktormi boli najmä dlhodobá absencia glycidovej a bielkovinovej znášky od konca júna, oneskorená aplikácia liečiv (hlásené augustové nadmerné spády Varroa destruktor) a pravdepodobná prítomnosť viróz.

Vzhľadom k tomu, že prognóza výpadkov včelstiev je nepriaznivá, za účelom ich eliminovania musíme zodpovedne riešiť problematiku šľachtiteľskej a plemenárskej práce s dôrazom na varroatoleranciu a varroarezistenciu a zvýšiť osvetu medzi včelármi. U rezistentných populácií voči Varroa destruktor sa prejav odolnosti uchováva predovšetkým v podmienkach kde vznikli a po premiestnení do iných podmienok sa rezistencia potláča. Hlavným chovateľským cieľom ZCHVMSKV je zachovanie genofondu pôvodnej miestnej včely a selekcia uznaných línii Slovenskej kranskej včely. Treba dôkladne zvážiť každý dovoz plemenných matiek zo zahraničia pre vylepšenie vlastností populácie v plemenných chovoch.

Záznamník na rok 2025 obsahuje okrem kalendára s možnosťou denných záznamov aj všetky potrebné smernice, dokumenty a prílohy potrebné pre chovateľskú prácu. Metódy plemenitby, testovanie a hodnotenie plemenného materiálu ako aj vedenie plemenárskej evidencie je dobrým návodom a sprievodcom počas celého roka plemenného chovu včelích matiek. Sú tu riešené ako práva tak aj povinnosti členov ZCHVMSKV. Od členov združenia sa očakáva predovšetkým sa s nimi dostatočne oboznámiť, riadiť sa nimi a plnenie si svojich povinností vo vzťahu k združeniu.

V roku 2025 Vám prajem pevné zdravie a veľa úspechov pri odchove dostatočného množstva kvalitných včelích matiek

V Liptovskom Hrádku, december 2024

Ing. Stanislav Mlynarčík

Predseda ZCHVMSKV

ADRESÁR členov ZCHVMSKV 2025

p. č.	č. v CRV/CEHZ	Adresa	n. v.	skr.
1	380171	Amer Sebastian, Dolné Rykynčice 56, 962 55	170	ASN
2	10594	Balák Peter, Ing., Nábřežná 798, 972 71 Nováky	244	BAL
3	19172	Balvan Ladislav, 013 15 Fačkov 80 okr. Žilina	550, 750	BAV
4	469575	Baránka Peter, D. Kužela 244/12, 038 43 Kláštor pod Znievom, okr. Martin	500, 592, 850	BAR
5	17158	Bátovský Marián, Tekovská 25, 935 26 Starý Tekov, okr. Levice	200	BAT
6	10385	Bojtím Ján, 076 61 Dargov 50 okr. Trebišov	160	BOJ
7	17839	Bolíček Jaroslav, 017 04 Šebešťanová 155, okr. Považská Bystrica	350	BOL
8	278861	Cibuľa Roman, Fraňa Kráľa 4, 977 01 Brezno	576	CIR
9	266506	Černek Michal Mgr., 922 42 Madunice, Janka Kráľa 609/23, okr. Hlohovec	148	CEM
10	374734	Dezső István, Vyšný Lánec 62, 044 74, pošta Perin-Chym, Košice okolie	211	DEI
11	13666	Durňák Vladimír, Tyršova 4, 066 01 Humenné	100, 380	DUR
12	69	Fotko Gabriel, Puškinova 1148/17, 091 01 Stropkov	300	FOT
13	445790	Fotko Michal, Puškinova 1148/17, 091 01 Stropkov	300	FOM
14	11211	Gál Ľudovít, Ing., Ul. Sumina 392, 951 73 Jelenec, okr. Nitra	195	GAL
15	180378	Goňo Jozef, Večice 442, 951 71 okr. Zlaté Moravce	298	GON
16	24316	Horecký Miroslav, Borcová 40, 038 44 Jazernica, okr. Turčianské Teplice	450	HOM
17	272120	Hovan Ján, Mierová 76, 064 01 Stará Ľubovňa	540	HOJ
18	371386	Hudec Viliam, Ing., 972 24 Diviacká Nová Ves 321, okr. Prievidza	225	HUV
19	1588	Hužvár Martin, Bernolákova 19, 040 11 Košice	200	HUZ
20	7837	Janco Milan, Janka Kráľa 1097, 020 01 Púchov	268	JAN
21	6363	Káčerík Miroslav, 023 45 Horný Vadičov 409, okr. Kysucké Nové Mesto	500	KAC
22	8867	Kiss Alexander, Hontianska cesta č. 57, 936 01 Šahy	150	KIS
23	272787	Klopček Peter Ing., Mladých 428, 972 12 Nedožery-Brezany, okr. Prievidza	300	KLO
24	21584	Kopernický Ján, Ing., 033 01 Liptovský Peter 243, okr. Liptovský Hrádok	165	KOJ
25	9970	Kopernický Tomáš, Mgr., Javorová 50, 934 01 Levice	165	KTO
26	17833	Krajčí Matúš, Martina Rázusa 434/8, 03301 Lipt. Hrádok	620	KRM
27	377003	Krištofová Lucia Ing., Hontianska cesta 57, 936 01 Šahy	157	KRL
28	12857	Laco Karol, Petöfiho 4, 936 01 Šahy	157	LAC
29	8132	Laktiš Pavel, Športová 35, 951 97 Žitavany, okr. Zlaté Moravce	280	LAP
30	10921	Leporis Ján, Ing., Skrytá ul. č. 3, 97101 Prievidza	450	LEJ
31	6098	Lešiga Jozef, 065 31 Jarabina č. 267, okr. Stará Ľubovňa	590	LES
32	19392	Lukáč Vasil, 916 16 Krajné 313, okr. Nové Mesto n.Váhom	245	LUV
33	23462	Maniak Martin, Bernolákova 18, 065 03 Podolíneč, okr. Stará Ľubovňa	600	MAM
34	2425	Mészáros Karol, Malý Lég 167, 930 37 Lehnice, okr. Dunajská Streda	126	MES
35	279	Mlynářík Stanislav, Ing., Energetikov 5, 969 01 Banská Štiavnica	580	MLY
36	10279	Navrátil Václav, Ing., Záhradná 45, 900 25 Slovenský Grob	140	NAV
37	11013	NPPC, VÚŽV - Ústav včelárstva, Dr. Gašperíkova 599, 033 80 L. Hrádok	720	HRA
38	13392	Orem Jozef, 962 43 Horné Mladonice 49, okr. Krupina	480	ORJ
39	9437	Paulen Jozef, Horné Chlebany 89, 956 31 pošta Krušovce, okr. Topoľčany	230	PAN
40	10420	Piovarči Martin, 032 31 Hybe 658, okr. Liptovský Mikuláš	658	PIM
41	18604	Raček Miroslav, 1.mája 1184/2, 024 01 Kysucké Nové Mesto	420	RAM
42	813	Repka Ján, PhDr., Šalkovská cesta 8, 940 01 Banská Bystrica	360	REP
43	7761	Riegel Alexander, Lukáčovce 183, 951 23 Lukáčovce, okr. Nitra	189	RIG
44	19591	Sarkányi Zoltán Ing., Slnecná 579/28, 924 01 Galanta	112	SAZ
45	9504	Sokol Ján, 065 45 Šambroň 165, okr. Stará Ľubovňa	720	SOJ
46	15338	Stredná odborná škola Pod Banošom 6376, 974 11 Banská Bystrica	400	SOS
47	11113	Štefaňák Jozef, Medovít 956 05, Nitrianska Blatnica 28, okr. Topoľčany	220	STJ
48	17797	Števkó Marek, Tajovského 646/6, 962 63 Pliešovce, okr. Zvolen	540	STV
49	2865	Tóma Jozef, Mlynská 7, 053 11 Smežany, okr. Spišská Nová Ves	520	TOJ
50	4031	Uhrin Jozef, Ing., Rimavská 1650/4, 979 01 Rimavská Sobota	250	UHV
51	9459	Uhrin Vladimír, Hlavná 187, 951 85 Skýcov, okr. Zlaté Moravce	480	UHV
52	170710	Vasíľ Ján Ing., Kmet'ka 17, 036 08 Martin	500	VAJ

53	84	Vavrica Milan, Ing., Pod Dielom 52, 031 01 Liptovský Mikuláš	590	VAM
54	4921	Vrábel Zdenko, Vodárenská 136, 921 01 Piešťany	162	VRZ
55	17134	Zachar Zoltán, Mgr., 935 82 Plášťovce, 510 okr. Levice	280	ZAC
56	4866	Zárecký Ladislav, Slnecná 579/28, 924 01 Galanta	118	ZAL
Čestný člen				
	15773	Priehoda Milan, V. B. Nedožerského 5/3, 972 12 Nedožery - Brezany, okr. Prievidza	250	PRI

Ústav včelárstva, ul. Dr. Gašperíka 599, 033 01 Liptovský Hrádok

POVERENÁ PLEMENÁRSKA ORGANIZÁCIA

Príkazný list - Chovateľský poriadok

Vzťahuje sa na chov druhu včela medonosná (*Apis mellifera*), plemeno včela kranská (*carnica*). Je určený a záväzný pre chovateľov včelích matiek, členov Združenia chovateľov včelích matiek slovenskej kranskej včely (ZCHSKV), ktorí chovajú kranské plemeno včely medonosnej (*Apis mellifera carnica* Pollm.) - slovenskej kranskej včely v Slovenskej republike.

Plemenný štandard včely medonosnej (*Apis mellifera carnica* Pollm.) - ďalej len slovenskej kranskej včely je uvedený v Štatúte vedenia plemenárskej evidencie.

1. Organizačná štruktúra

Plemenárska práca v chove Slovenskej kranskej včely sa riadi platnými zákonmi: 194/1998 Z.z., 39/2007 Z.z., Vyhláškou č. 18/2001 a príslušnými vykonávacími predpismi.

1.1. Šľachtiteľské chovy

1.2. Rozmnožovacie chovy

1.3. Úžitkové chovy - sú chovy zamerané na produkciu včelích produktov. Pre zvýšenie produkcie sa odporúča využívať plemenný materiál zo šľachtiteľských a rozmnožovacích chovov.

1.4. Testačné stanice

2. Testovanie a hodnotenie vlastností včelstiev

2.1. Kontrola úžitkovosti - Úžitkovosť matiek sa hodnotí podľa úžitkovosti celého včelstva.

2.1.1. Produkčné vlastnosti

Základom úžitkovosti je medný výnos. Je to súčet hmotnosti medu vytočeného, odobratého v plástoch a medu ponechaného včelstvu na zimu. Hmotnosť vytočeného medu sa stanovuje vážením medných plástov pred vytočením a po vytočení. Množstvo medu ponechaného v plástoch sa odhaduje podľa plochy, pričom 1 dm² nezaviečkovaných medných zásob obojstranne váži 0,15 kg a 1 dm² obojstranne zaviečkovaného plástu váži 0,25 kg. Medný výnos všetkých včelstiev na jednom stanovišti sa spočíta a vydolí počtom včelstiev, čím sa získa aritmetický priemer stanovišťa a tento sa porovnáva s úžitkovosťou včelstiev v kontrole úžitkovosti. K spresneniu úžitkovosti sa môže hodnotiť aj stavba plástov na medzistienkach a stavebnom rámi. Kontrola produkcie vosku zahŕňa množstvo vystavaného diela vyjadreného v dm², sumárne v priebehu celej produkčnej sezóny. 1 dm² vystavanej medzistienky zodpovedá 0,02 kg medu a 1 dm² stavebného rámička zodpovedá 0,04 kg medu.

Produkčné vlastnosti včelstiev sú významne ovplyvnené podmienkami prostredia, počasím a znáškou.

2.1.2. Sprievodné vlastnosti: Miernosť, rozbiehavosť, rojivosť, jarný rozvoj, stavba diela

Hodnotíme ich subjektívne, 4-bodovou stupnicou, podľa tabuľky:

Hodnotenie	Miernosť	Rozbiehavosť	Rojivosť	Rozvoj	Stavba
4	veľmi mierne	pevne sedia na plode	žaden pokus	rýchly plynulý	stavajú výborne
3	mierne	pohyblivé na plode	ľahko ovládateľné	primeraný	stavajú stredne
2	pichavé	prechádzajú na med	ťažko ovládateľné	pomalý	stavajú horšie
1	útočné	opúšťajú plásty	neovládateľné	nevýrazný	stavajú málo

2.1.3 Zdravotné vlastnosti:

2.1.3.1 Hygienický prejav:

Hygienický prejav sa hodnotí v mesiacoch máj až august, minimálne dvakrát ročne. Výsledkom je priemerný čas v hodinách, potrebný na úplné odstránenie všetkých usmrtených kukiel. Na pláste sa vyberie súvislá plocha zaviečkovaného plodu v štádiu mladšej kukly. Plod sa usmrtí prepichnutím tenkou ihlou cez viečko kolmo, až ku dnu bunky. Takto sa usmrtí spolu 50 kukiel. Miesto usmrteného plodu sa označí, pre rýchlejšiu orientáciu sa označí aj plást. Zapiše sa čas a dátum. Po 12 a 18 - tich hodinách sa skontroluje odstraňovanie usmrteného plodu, počet úplne odstránených kukiel sa zapiše. Spočítajú sa neotvorené zaviečkované bunky a bunky v ktorých sa nachádzajú zvyšky tiel kukiel. Zistené hodnoty zapišeme a následne vypočítame mieru vyčistenia buniek:

Výpočet miery vyčistenia buniek:

$[50 - (\text{Počet zaviečkovaných buniek} + \text{Počet buniek so zbytkami tiel})] \times 2 = \text{Miera vyčistenia buniek (v \%)}$

Príklad výpočtu ak včelstvo dôkladne vyčistí 23 buniek a v piatich ostanú zbytky tiel:

$$[50 - (22 + 5)] \times 2 = (50 - 27) \times 2 = 46 \%$$

Najvýraznejší čistiaci pud majú včelstvá, ktoré v čo najkratšom čase dokážu úplne odstrániť všetky zámerne usmrtené kukly.

Z dôvodu porovnateľnosti výsledkov sa na prepichovanie kukiel používa nerezový entomologický špendlík veľkosti 2. ktorého priemer je 0,45 mm.

2.1.3.2 Varroatolerancia

Zo znakov varroatolerancie sledujeme tzv. grooming, t. j. podiel včelami poškodených roztočov v prirodzenom odpade na dne úľa. Vyjadruje sa % poškodených klieštikov zo všetkých odpadnutých na úľové dno. Pre zamedzenie prístupu včiel musí byť dno úľa ochránené pletivom s okami 2,5 - 3,5 mm, vyberateľná podložka sa vkladá najmenej 1 cm pod pletivo. Odber odpadnutých klieštikov končí pred vloženíím liečiva do úľa. Pozbierané roztoče sa prehliadajú lupou pri zväčšení 12 - 20 krát. Zapisuje sa počet klieštikov viditeľne poškodených včelami (poškodený pancier a nožičky) a klieštiky nepoškodené. Musí byť vyšetrených minimálne 20 klieštikov. Z celkového počtu vyšetrených klieštikov sa vyjadri percento poškodených:

$$\% \text{ poškodených klieštikov} = \frac{\text{počet poškodených klieštikov}}{\text{celkový počet klieštikov v odpade}} \times 100$$

2.2 Kontrola dedičnosti

Kontrola dedičnosti sa hodnotí podľa úžitkovosti potomstva. Úžitkovosť potomstva hodnotenej matky sa porovnáva s úžitkovosťou ostatných rodín alebo s priemerom celého chovu. Zisťujeme či pozorovaná úžitkovosť je náhodná alebo dedične založená. Podkladom sú karty matky. Čím viac sa úžitkovosť včelstva hodnotenej matky približuje úžitkovosti včelstiev príbuzných matiek, tým väčšia je záruka, že zistená úžitkovosť je dedične založená. Ešte cennejší je vyrovnaný prejav úžitkovosti potomstva, dcérskych včelstiev hodnotenej matky.

2.3 Overenie plemennej príslušnosti

Každý chovateľ - člen Združenia chovateľov Slovenskej kranskej včely musí mať overenú plemennú príslušnosť chovaných včiel. Preverenie urobí poverená plemenárska organizácia morfometrickým rozborom včiel, odobraných z plemenných včelstiev chovateľa, prípadne aj rozborom DNA.

3. Povinnosti chovateľov plemenných matiek

- 3.1 Každoročne odobrať vzorky zimného meliva a doručiť ho na RVPS do 28.2. na diagnostiku moru.
- 3.2 Každoročne odobrať vzorky zimných mŕtvoliek a doručiť ich na Ústav včelárstva L. Hrádok do 28.2. na diagnostiku nozematózy a akarapidózy.
- 3.3 Požiadajte o veterinárny atest na chov matiek od príslušnej RVPS, pokiaľ je včelnica mimo ochranného pásma nebezpečnej choroby a nozematóza nepresahuje 25 % v ŠCH a 40 % v RCH.
- 3.4 Viesť knihu veterinárnych úkonov.
- 3.5 Doručiť vyplnené tlačivá: Matrika plemenných matiek, Prehľad hodnotení plemenných včelstiev a Výkaz odchovaných matiek najneskôr do 1. novembra bežného roku na Ústav včelárstva L. Hrádok.

Nesplnenie si týchto povinností je závažným porušením chovateľského poriadku.

4. Výber rodičovských včelstiev pre plemenitbu

Vykonáva sa v zmysle vyhlášky 18/2001 Z.z. na základe kontroly úžitkovosti a kontroly dedičnosti.

V plemennom chove včely medonosnej tvorí výberovú základňu jednej línie minimálne 10 plemenných matiek tak v otcovskej, ako aj v materskej línii. Otcovskú líniu môžu tvoriť aj voľne spárené matky - dcéry inseminovanej matky.

V otcovských včelstvách sa odchov plemenných trúdov podporuje, v ostatných sa obmedzuje, prípadne využíva len na tlenie varroózy.

Kontrola úžitkovosti sa uskutočňuje v skupine plemenných včelstiev jednej línie na základe hodnotenia úžitkových, sprievodných a zdravotných vlastností, ktoré sa pravidelne ročne evidujú v predpísanej plemenárskej evidencii. Zo včelstiev, ktoré dosiahli najlepšie výsledky chovateľ vyberie plemenné otcovské a materské včelstvá, ktoré po doporčení PPO použije na ďalšiu plemenitbu.

V rámci kontroly úžitkovosti šľachtiteľské chovy povinne využívajú metódu individuálneho výberu. Každoročne brakujú matky, ktorých včelstvá nedosiahli min. 90% priemeru medného výnosu včelnice, s ohľadom na prejav žiadúcich sprievodných a zdravotných vlastností.

Rozmnožovacie chovy rozmnožujú len preverený materiál. Metódou hromadného výberu každoročne vymieňajú najmenej 60% matiek, ktorých včelstvá boli podpriemerné v mednom výnose včelnice, s nežiadúcimi sprievodnými a zdravotnými vlastnosťami.

Na základe produkčných vlastností sa včelstvá zatriedia do skupín:

1. Nadpriemerné, ktorých výkon bol nad 120 %
2. Priemerné, ktorých výkon sa pohyboval v medziach 80 - 120 %
3. Podpriemerné, ktorých výkon sa pohyboval pod 80 %

Pre výber materských a otcovských včelstiev pre budúcu sezónu sa použijú včelstvá s výkonom nad 120 %, s prihliadnutím na sprievodné a zdravotné vlastnosti. Úspech v chove sa zistí z medného priemeru potomstva plemennej matky (dcérskych včelstiev), porovnaním s medným priemerom ostatných včelstiev na včelnici.

Plemenná hodnota plemenného včelstva sa stanoví podľa vlastnej úžitkovosti, úžitkovosti sesterských včelstiev a dcérskych včelstiev.

Kontrola dedičnosti sa vykonáva posudzovaním opakovateľnosti výkonu matiek v jednotlivých úžitkových rokoch, hodnotením výkonu matiek - sestier a výkonov potomstva matiek - dcér.

Evidencia matiek pre hodnotenie dedičnosti je zaznačená v rodokmeni matky.

METÓDY SELEKCIE

Selekcia je postup výberu jedincov za rodičov na odchov ďalšej generácie potomstva.

Hromadný výber - včelstvá s nízkou úžitkovosťou a nevhodnými sprievodnými vlastnosťami sa brakujú a zo včelstiev nadpriemerných sa vyberajú včelstvá pre odchov matiek a trúdov.

Individuálny výber - sa označuje tiež ako výber pripárovací alebo líniový. Jeho základným predpokladom je kontrola párenia, čiže technická inseminácia matiek. Používa sa pritom selekcia rodín (vyberajú sa rodiny po spoločnej matke), rodinová selekcia (selekcia vo vnútri rodín) a kombinovaná selekcia (na základe optimálnej kombinácie úžitkovosti včelstva a úžitkovosti rodiny).

Združenie chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely

ul. Dr. Jána Gašperíka č. 599, 033 01 Liptovský Hrádok

Štatút vedenia plemenárskej evidencie

1. Základné východiská

- 1.1. Združenie chovateľov včelích matiek slovenskej kranskej včely (Ďalej len ZCHVMSKV) ako nositeľ Štatútu vedenia plemenárskej evidencie /ďalej len PE/ a CVŽV Ústav včelárstva ako Poverená plemenárska organizácia zabezpečujúca technické vedenie plemenárskej evidencie vydávajú tento záväzný predpis pre zriadenie a vedenie plemenárskej evidencie.
- 1.2. Právnym základom štatútu vedenia plemenárskej evidencie je Zákon NR SR č. 194/1998 Z.z. v znení zák. č. 210/2007 Z.z. o šľachtení a plemenitbe hospodárskych zvierat, Vyhláška č. 18 / 2001 o vykonávaní kontroly úžitkovosti, kontroly dedičnosti a testovania úžitkových vlastností hospodárskych zvierat, Vyhláška č. 285/2017 o identifikácii a registrácii včelstiev a Zákon č. 342/2011, ktorým sa mení a dopĺňa Zákon č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti.
- 1.3. Vztahuje sa na chov druhu včela medonosná (*Apis mellifera*), plemeno včela kranská (carnica). Je určený a záväzný pre chovateľov včelích matiek, členov Združenia chovateľov Slovenskej kranskej včely (ZCHSKV), ktorí chovajú kranské plemeno včely medonosnej (*Apis mellifera carnica* Polím.) - Slovenskej kranskej včely v Slovenskej republike.
- 1.4. Vztahuje sa na chovateľa, ktorý je priamym vlastníkom včiel /nesmú byť v prenájme/, ktoré musia byť evidované v centrálnom registri včelstiev na meno majiteľa.

2. Účel plemenárskej evidencie

Stanovuje záväzné, (prípadné doporučené) postupy pre metodické, organizačné a technické zabezpečovanie prihlasovania do PE, evidenciu členstva v PE, zápisu zvierat do PE, vydávanie dokladov z PE, programové vybavenie PE a ďalšie činnosti spojené s PE.

3. Vedenie a členenie plemenárskej evidencie

Chov začína výberom chovného materiálu. Podkladom pre tento výber sú chovateľské záznamy. V chove matiek musí byť všetko podložené záznamami - plemenárskou a chovateľskou evidenciou.

- 3.1. Plemenársku evidenciu tvorí:
 - 3.1.1. Matrika matiek - záznamy o pôvode matiek, ich odchove a použití.
 - 3.1.2. Evidenčný lístok matky - sprievodný doklad s identifikačnými údajmi o zasielanej matke.
 - 3.1.3. Rodokmeň matky - má význam pre ŠCH, kde sa zabezpečuje kontrolované párenie matiek insemináciou a sú známe otcovské aj materské včelstvá.
- 3.2. Chovateľská evidencia
 - 3.2.1. Karta matky - obsahuje evidenčnú značku matky, dátumy a zápisy vykonaných zásahov alebo zistení o včelstve.
 - 3.2.2. Prehľad hodnotení včelstiev - prehľad o všetkých hodnotených vlastnostiach včelstiev v danom roku.
 - 3.2.3. Výkaz počtu odchovaných matiek.

4. Podmienky zápisu bez diskriminácie členstva

4.1. Šľachtiteľské chovy.

Šľachtiteľské chovy sú najkvalitnejšie chovy. Ich hlavným poslaním je udržiavanie a šľachtenie línií Slovenskej kranskej včely a dodávka plemenného materiálu do nižších chovov. Ťažisko práce je v dokonalej plemenitbe a nie v počte odchovaných matiek. V zmysle platného zákona ich uznáva Ministerstvo pôdohospodárstva SR, na základe odporúčenia Uznávacej komisie Ministerstva pôdohospodárstva SR pre včely medonosné a vyjadrenia príslušnej Regionálnej veterinárnej a potravinovej správy, po absolvovaní uznávacieho pokračovania v zmysle zákona. Žiadateľ o schválenie šľachtiteľského chovu musí vlastniť najmenej 50 v kontrole úžitkovosti zaradených včelstiev, musí mať štatút rozmnožovacieho chovu matiek najmenej 3 roky, predloží za obdobie posledných troch rokov prvotné záznamy o včelárení: karty matiek, matriky matiek, prehľady hodnotení včelstiev. Kontrolu párenia plemenných matiek zaisťuje insemináciou. Plemenný materiál v ŠCH sa opätovne prehodnocuje každých 5 rokov.

4.2. Rozmnožovacie chovy

Poslaním rozmnožovacích chovov je selekcia línií kranskej včely zo šľachtiteľských chovov a hlavne ich množenie pre potreby úžitkových chovov. Plemenný materiál sa odchováva len od inseminovaných matiek. Žiadateľ o schválenie RCH musí vlastniť najmenej 35 v kontrole úžitkovosti zaradených včelstiev, musí mať prax v chove matiek najmenej 3 roky.

Chovateľská komisia preverí príslušnosť chovu ku kranskej rase morfometrickou metódou, prípadne aj využitím molekulárnej biológie, či spĺňa žiadateľ podmienky kladené na rozmnožovací chov a rozhodne o prijatí medzi RCH.

4.3. Testačné stanice

Slúžia na overovania kvality plemenných matiek podľa potomstva, odchovaných v plemenných chovoch členov Združenia chovateľov Slovenskej kranskej včely. Testačné stanice sa riadia jednotným štatútom, majú vytvorený svoj organizačný poriadok, metodiku testovania a disponujú potrebným materiálnym zabezpečením. Pri testovaní sa sledujú tie isté znaky a vlastnosti ako pri kontrole úžitkovosti plemenných včelstiev a výsledky sa porovnávajú so včelstvami na testačnej včelnici. Testovanie okrem nultého roku trvá 2 produkčné sezóny. Výsledkom je „Potvrdenie o výsledku testovania plemenných matiek“ a o doporčení, alebo nedoporučení matky do ďalšej plemenitby. Platnosť potvrdenia otestovaní je na obdobie 3 rokov. Testáciu vykonávajú odborne spôsobilí hodnotitelia. *Podmienky zápisu do plemenárskej evidencie* - do plemenárskej evidencie sa zapisujú matky na základe úspešného spárenia alebo inseminovania, čoho dôkazom je ucelený robotníci plod. Záujemca o zapísanie do plemenárskej evidencie musí vlastniť doklad o pôvode plemennej matky a doklad o jej nadobudnutí. Do PE sa zapíše každý chovateľ včelích matiek, ktorý o to požiada a splní podmienky zápisu do PE.

5. Vlastnosti kranky

5.1. Exteriérové vlastnosti:

Kranská včela „robotnica“ má úzke dlhé končatiny, chitín je tmavý s častými výskytmi kožovito sfarbených okrajov alebo celého prvého tergitu brušáka. Ochĺpenie je husté a krátke.

V rámci kranky rozchovávanej na Slovensku je prípustné žltohnedé sfarbenie prvého (tergitu) brušného článku. Neprípustné sú !!! dva a viac sfarbených žltohnedých brušných článkov (tergitov) u robotnice.

V plemenných včelstvách šľachtiteľských chovov je neprípustné žiadne žlté sfarbenie tergitov robotnice.

V rozmnožovacích chovoch je prípustné žltohnedé sfarbenie prvého (tergitu) brušného článku. Neprípustné sú !!! dva a viac sfarbených žltohnedých brušných článkov (tergitov) robotnice.

Dĺžka cuciaka robotnice je 6,4 až 6,8 mm. Lakťový index robotníc je 2,3 až 3,0; trúdov 1,8 až 2,3.

Chĺpky na piatom tergite brušáka včely sú dlhé 0,2 až 0,35 mm. Sfarbenie trúdov je tmavej farby, nikdy žltej.

Včelia matka má mať dobrý vzrast, mohutný oválny hrudník a dlhé špicaté brucho.

5.2. Charakteristika:

Slovenská kranská včela sa vyznačuje rýchlym jarným rastom, hospodárne využíva zásoby, málo tmelí, má silne vyvinutý zhromažďovací pud, je mierna, pevne sedí na plode, je nerozbiehavá, s veľmi dobre vyvinutým čistiacim pudom. Zásoby viečkuje vzdušne na bielo. Bunky robotníč slovenskej kranskej včely majú priemer 5,1 - 5,4 mm, hĺbku 10 -12 mm. 1 dm² plástu má po oboch stranách spolu cca 800 robotníčích buniek.

5.3. Chovateľský cieľ:

Chovateľským cieľom je zachovanie genofondu pôvodnej miestnej včely a selekcia uznaných línií Slovenskej kranskej včely. Dlhodobým chovateľským cieľom je šľachtenie Slovenskej kranskej včely na zlepšovanie úžitkových a sprievodných vlastností chovaných včiel a zvýšenie prirodzenej odolnosti proti chorobám.

6. Označovanie matiek, včelstiev a včelníc pre potreby plemenárskej evidencie

6.1. Značenie matiek

6.1.1. V chovateľskej evidencii sa matky označujú:

- podľa chovateľa skratkou chovu (veľké tlačené písmená) napr. HRA, BIL, BOJ...
- rokom odchovu (posledné dvojčísle letopočtu) napr. 08, 09,10 ...
- matričným číslom (štvorčísle) napr. 0053, 0132 ...

Príklad - HRA090098:

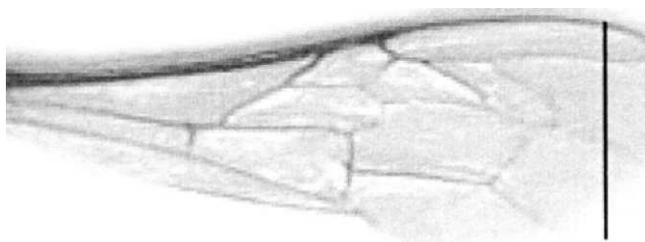
Táto matka je odchovaná v L. Hrádku, v roku 2009, s matričným číslom 98.

6.1.2. Fyzické značenie živých matiek

Matky voľne spárené značíme na hrudi farbou, alebo číslovanou farebnou značkou. Používa sa 5 farieb v poradí podľa medzinárodného systému značenia matiek, uvedených v tabuľke:

Farba	Rok končiaci na
Biela	1, 6
Žltá	2, 7
Červená	3, 8
Zelená	4, 9
Modrá	5, 0

Inseminované matky sa značia farebnou značkou s číslom alebo písmenom abecedy. Matku treba označiť najneskôr v deň expedície. Inseminovaným matkám sa odstrihuje jedna tretina predného krídla a to v párnom roku z pravého a v nepárnom roku z ľavého krídla.

6.2. Označovanie včelstiev, úľov a včelníc

Každý chovateľ včiel musí mať očíslované úle. V plemenných chovoch je potrebné mať evidenciu, v ktorom úli je aká matka a tiež dátum jej výmeny. Úle treba označiť arabskými číslicami, tak aby sa jednotlivé úle na včelnici nemohli zameniť a aby značenie odolávalo poveternostným vplyvom. Ak sa používajú alfanumerické značenia úľov, prvé musí byť vždy číslo. Príklad: 1A, 2A, 3H a podobne. Pri viacerých stanovištiach včelstiev, sa stanovišťa v záznamoch označujú rímskymi číslicami vedľa miesta - popisného názvu. Príklad" označenia včelstiev na 3 stanovištiach s 50-timi včelstvami:

Stanovište „Hrašovík" I: 1 až 25

Stanovište „Beniakovce" II: 26 až 34

Stanovište „Pusté pole" III: 35 až 50

Ak dôjde na včelnici k rozsiahlym zmenám napr. hromadné úhyny a i., vykoná sa nové očíslovanie včelstiev. Prečíslovanie musí byť podchytené v Karte matky a v Prehľade hodnotení včelstiev. Pôvodné číslo sa škrtnie, tak aby zostalo čitateľné a vedľa neho sa napíše číslo nové. V poznámke sa uvedie dátum prečíslovania.

7. Určovanie a overovanie pôvodu

Potvrdenie o pôvode /POP/ vydáva poverená plemenárska organizácia na základe žiadosti majiteľa zvieratá a vychádza z údajov matriky matiek. POP je úradným dokladom o identite a pôvode plemennej matky. Obsahuje identifikačné údaje matky - evidenčnú značku matky, líniu, meno chovateľa, pôvod, dátum narodenia, dátum začiatku kladenia, koeficient príbuznosti matky.

Každý žiadateľ o zapísanie do PE, musí mať overenú plemennú príslušnosť ním chovaných včiel. Preverenie urobí poverená plemenárska organizácia morfometrickým rozborom včiel, odobratých z plemenných včelstiev chovateľa, prípadne aj rozborom DNA. Platnosť overenia plemennej príslušnosti platí 5 rokov.

Rada štatútu vedenia plemenárskej evidencie

Rada štatútu vedenia plemenárskej evidencie sa zriaďuje za účelom riadenia práce spojenej vedením PE. Jej členov navrhuje výbor ZCHVMSKV a schvaľuje členská schôdza. Je činná medzi dvoma členskými schôdzami.

- 8.1. Kontroluje dodržiavanie štatútu plemenárskej evidencie a ostatnej plemenárskej legislatívy v plemenných chovoch.
- 8.2. Zabezpečuje organizačnú a technickú stránku vedenia PE.
- 8.3. Stanovuje kritériá pre zaradenie chovu medzi plemenné chovy.
- 8.4. Kontroluje dodržiavanie chovateľského poriadku a správne vedenie PE.
- 8.1. Pri zistení nedostatkov navrhuje nápravné opatrenia aj s lehotou splnenia.

ORGANIZAČNÝ PORIADOK

Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely, prijatý na výročnej členskej schôdzi dňa 19. marca 2011

Činnosť Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely (ďalej združenie) sa riadi Stanovami združenia a platnými zákonmi, ktoré sa na plemenný chov včiel a včelích matiek vzťahujú.

1. Členom združenia sa môže stať chovateľ včiel, ktorý o členstvo v združení požiada, je výročnou členskou schôdzou za člena prijatý a uhradí jednorazové zápisné a členský príspevok na daný rok.
2. Člen združenia je povinný dodržiavať stanovy združenia, štatút vedenia plemenárskej evidencie, organizačný poriadok združenia, chovateľský poriadok a zákony týkajúce sa šľachtienia a plemenitby hospodárskych zvierat, v zmysle ktorých si uplatňuje svoje práva a plní povinnosti z nich vyplývajúce.
3. Novoprijatý člen v prvom roku svojho členstva v združení nemôže rozchovávať včelie matky na predaj, z dôvodu potrebného zistenia plemennej príslušnosti k plemenu kranskému, ním chovaných včiel. V tomto období písomne požiada novoprijatý člen chovateľskú komisiu, ktorej členom je aj zástupca poverenej plemenárskej organizácie (Ústav včelárstva) o vykonanie kontroly. Členovia komisie preveria stav chovateľského stanovišťa, materiálne -technické zázemie na plemenný chov, spôsob a vedenie chovateľských záznamov a odoberú z plemenných včelstiev vzorky včiel na zistenie plemennej príslušnosti k plemenu kranskému (v prípade negatívnych výsledkov morfologetrických meraní, PPO zo zákona nemôže doporučiť chov na registráciu pre potreby dodávok včelích matiek pre včelársku prax, členstvo v združení negatívne výsledky morfologetrických meraní neovplyvňujú).
4. Z hľadiska plemenitby združenie zastrešuje:
 - Šľachtiteľské chovy slovenskej kranskej včely.
 - Rozmnožovacie chovy slovenskej kranskej včely.
 - 4.1. Šľachtiteľské chovy slovenskej kranskej včely patria k najvyšším chovom. Ich hlavným poslaním je výber, udržiavanie a šľachtienie čistokrvných línii slovenskej kranskej včely v spolupráci s Ústavom včelárstva - PPO. Šľachtiteľský chov musí mať minimálne 50 včelstiev a z toho 10 plemenných včelstiev. Na jednej včelárskej farme, na trvalom chovateľskom stanovišti, s uvedením čísla katastra a čísla parcely, môže chovateľ rozchovávať max. 2 línie včelích matiek.
 - 4.2. Rozmnožovacie chovy rozchovávajú plemenný materiál zo šľachtiteľských chovov po inseminovaných matkách, resp. vlastný inseminovaný plemenný materiál (insemináciu vykoná PPO, formou inseminačnej služby). Po preverení matiek od zakladateľky línie, odchová skupinu dcér, minimálne 4, preverené na testáčnej stanici, na morfologetriu k zisteniu príslušnosti k plemenu kranskému. Rozmnožovací chov musí mať minimálne 35 včelstiev a z toho 5 plemenných včelstiev. Na jednej včelárskej farme, na trvalom chovateľskom stanovišti, s uvedením čísla katastra a čísla parcely, môže chovateľ rozchovávať max. 2 línie včelích matiek.
5. Člen združenia - chovateľ je povinný viesť predpísanú plemenársku evidenciu, ktorú na vyzvanie predkladá štátnym kontrolným orgánom, PPO a kontrolným orgánom združenia.
6. Člen združenia je povinný na požiadanie štátnych kontrolných orgánov a PPO poskytnúť požadované informácie a údaje o svojom chove.
7. Člen združenia je povinný na pokyn štátnych kontrolných orgánov a PPO doručiť vyžiadaný materiál potrebný na zistenie aktuálneho zdravotného stavu včelstiev v chove.
8. Člen združenia je povinný umožniť vstup štátnych kontrolných orgánov a PPO, na pozemok kde chová včely, s cieľom vykonania fyzickej kontroly včelstiev, chovateľskej farmy, chovateľskej evidencie, resp. i.
9. Člen združenia má právo na použitie pečiatky s označením „Člen združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely“ alebo s označením „Registrovaný chovateľ včelích matiek“. Použitie pečiatky sa viaže na všetky dokumenty, týkajúce sa chovu vč. matiek. Chovateľ má právo pečiatku používať len ako člen združenia chovateľov. Vyhotovenie pečiatky si zabezpečí na vlastné náklady.

10. Podmienky vydania dekrétu chovateľa:

- 10.1. Chovateľovi musí byť vydaný veterinárny atest od príslušnej Regionálnej veterinárnej a potravinovej správy na chov plemenných matiek. Veterinárny atest sa vydáva, keď má vyšetrené melivo, nozematózu a akarapidózu, nesmie byť v ochrannom pásme a vedie knihu veterinárnych úkonov.
- 10.2. Zaplatil členské na daný rok.
- 10.3. Odovzdal za predchádzajúci rok povinnú evidenciu podľa Štatútu vedenia plemenárskej evidencie.
- 10.4. Má v registri vedený počet včelstiev, minimálne 50 pre šľachtiteľský a 35 pre rozmnožovací chov.
- 10.5. Má vykonanú kontrolu stanovišťa včelstiev a z tejto kontroly urobený zápis.
- 10.6. Má platný doklad nie starší ako 5 rokov - potvrdenie o pôvode a overení plemennej príslušnosti vydaný poverenou plemenárskou organizáciou Ústav včelárstva, ul. Dr. Gašperíka 599, 033 01 Liptovský Hrádok
- 10.7. Chovateľ zdokladuje pôvod plemennej matky a jej nadobudnutie.

11. Dokumenty potrebné k dotácii:

- 11.1. Dekrét chovateľa matiek.
- 11.2. Príloha č. 36, vyplnené podľa nariadenia vlády č. 10/2023 Z.z.
- 11.3. Evidenčný lístok prirodzene a umelo oplodnenej matky kranskej včely.
- 11.4. Doklad o úhrade za nákup.

12. Disciplinárne opatrenia

Podľa závažnosti porušenia Stanov, Štatútu plemenárskej evidencie, Organizačného a Chovateľského poriadku navrhuje Rada štatútu plemenárskej evidencie nápravné opatrenia a chovateľská komisia môže navrhnúť disciplinárne opatrenie, ktoré predloží výboru združenia na rozhodnutie. Možné disciplinárne opatrenia:

- a) písomné napomenutie
- b) verejné pokarhanie pred členskou základňou
- c) zníženie stupňa chovu zo ŠCH na RCH a RCH na ÚCH
- d) dať podnet na prešetrenie plemenárskej inšpekcie alebo orgánom činným v trestnom konaní
- e) pozastaviť členstvo do vyriešenia podnetu
- f) vylúčenie zo ZCHVMSKV

Organizačný poriadok Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely, prijatý na členskej schôdzi dňa 11. marca 2023.

Plemenárska evidencia pre šľachtiteľské chovy a chovy v uznávacom pokračovaní

1. Selekcia čistých línii slovenskej kranky

Hlavným článkom plemenárskeho programu je udržiavanie a selekcia čistých línii pôvodnej slovenskej kranskej včely. Spočíva vo vyhľadávaní, hodnotení, založení, udržiavaní a selekcii línii kranskej včely pôvodnej na území Slovenska.

Založená línia slovenskej kranskej včely sa udržiava čistá ako **uznaná línia**, pri miernej príbuzenskej plemenitbe a za použitia insemináčnej techniky. Ako materské sa môžu použiť matky inseminované, výnimočne voľne spárené - a to pri zakladaní línie alebo v prípade pridaní k línii prevereného materiálu miestnej včely príbuznej s východným materiálom. Ako trúdie (otcovské) sa môžu použiť i voľne spárené matky - dcéry inseminovaných matiek tej istej línie. Úzka príbuzenská plemenitba sa môže aplikovať len krátkodobo - v inbrednej sublíni, za účelom upevnenia vlastností vynikajúcej matky, alebo na preverenie genotypu línie (odstránenie subvitálnych faktorov).

Hodnotenie tých vlastností čistých línii, ktoré podliehajú inbrednej depresii, sa zabezpečuje prednostne v rodine včelstiev s voľne spárenými matkami – dcérami preverovanej matky. Hlavnou metódou selekcie je selekcia podľa úžitkovosti súrodeneckých včelstiev - rodín. Pre odchov ďalšej generácie sa použijú matky z niekoľkých preverených rodín, aby sa spomalil nárast miery príbuzenskej plemenitby v línii. Ako plemenné sa prednostne použijú staršie matky z týchto dôvodov:

- 1) možnosť uprednostniť matky s minimálnym poklesom výkonu ich včelstva v druhom a ďalšom roku ich veku,**
- 2) dôkladnejšie preverenie matky podľa vlastnej úžitkovosť vo viacerých sezónach a vyššia pravdepodobnosť získania výsledkov kontroly dedičnosť podľa potomstva,**
- 3) spomalenie nárastu miery príbuzenskej plemenitby v línii.**

Línie slovenskej kranskej včely sa rozlišujú podľa oblasti svojho vzniku a chovu na nížinnú kranksu a horskú kranksu. Chov horskej kranksy v nížinnej oblasti a naopak je možný, závisí od konkrétnych cieľov chovateľa - šľachtiteľa.

2. Zošľachtovacie kríženie slovenskej kranskej včely

Línia slovenskej kranksy selektovaná v čistej podobe niekoľko generácií sa môže zošľachtiť dobre preverenou inou líniou slovenskej kranksy alebo importovanej kranksy. Zošľachtujúca línia sa vyberá tak, aby vynikala vo vlastnostiach, ktoré sú u zošľachtovanej línie slovenskej kranksy na málo uspokojivej úrovni. Pritom podiel pridanej (zošľachtujúcej) línie okrem F1 generácie musí byť menší ako 50 %. Po pridaní podielu zošľachtujúcej línie nasleduje fáza selekcie línie, zameraná na výber pokračovateľov línie, ktorí majú zachované dobré vlastnosti pôvodnej zošľachtovanej línie a pritom sú u nich vylepšené ďalšie vlastnosti. V tejto fáze selekcie vo vnútri zošľachtovanej línie sa postupuje podľa prvého bodu programu - musí trvať minimálne tri generácie v prípade pridaní línie slovenskej kranskej včely alebo štyri generácie v prípade pridaní línie importovanej kranskej včely pred prípadným ďalším zošľachtovacím krížením.

Celý proces zošľachtovacieho kríženia sa deje pod odborným vedením organizácie poverenej výkonom plemenárskej práce v chovoch včiel v SR.

Ústav včelárstva, ul. Dr. Gašperika 599, 033 01 Liptovský Hrádok
POVERENÁ PLEMENÁRSKA ORGANIZÁCIA „(PPO)“

3. Chov a šľachtenie importovanej kranskej včely

Šľachtenie línií kranskej včely importovanej na Slovensko sa robí podľa rovnakých zásad, ako je uvedené v bodoch 1. a 2. tohto programu. Na šľachtenie a rozchov môže byť importovaná línia použitá až po preverení jej príslušnosti ku kranskej rase a potvrdení jej rasovej čistoty ako **povolená línia**. Chov a šľachtenie importovanej kranky v šľachtiteľských chovoch nesmie byť na úkor šľachtenia línií slovenskej kranky.

4. Štruktúra chovov kranskej včely na zabezpečenie plemenárskeho programu

Realizácia plemenárskeho programu je zabezpečovaná v sieti týchto chovov:

Šľachtiteľské chovy - ich hlavným poslaním je udržiavanie a šľachtenie línií kranskej včely a dodávky plemenného materiálu do nižších chovov.

Rozmnožovacie chovy - ich úlohou je ďalšia selekcia línií kranskej včely z uznaných chovov a hlavne ich rozchov pre potreby včelárskej verejnosti.

Úžitkové chovy - sú ostatné chovy zamerané na produkciu včelích produktov, plemenárska práca v nich je vykonávaná skôr náhodilo a bez dohľadu organizácie poverenej výkonom plemenárskej práce v chovoch včiel v SR.

Komentár k plemenárskemu programu

Dôraz v plemenárskom programe je položený na šľachtenie kranskej včely pôvodnej slovenskej populácie. Je však umožnené po preverení chovať a šľachtiť tiež importované línie kranskej včely za účelom spestrenia genofondu našej populácie alebo ich tvorivého využitia pri zošľachtovaní línií slovenskej kranky pod odborným vedením Ústavu včelárstva.

POVERENÁ PLEMENÁRSKA ORGANIZÁCIA „(PPO)“

Pritom systematické šľachtenie povolenej zahraničnej línie v šľachtiteľskom chove odsúhlasuje Komisia MP SR pre plemenný chov včiel (viď v časť 12.)

V 2. bode plemenárskeho programu je stanovený postup zošľachtovacieho kríženia uznanej línie slovenskej kranky. Je možné pridať k uznanej línii podiel inej uznanej alebo povolenej línie kranskej včely. Aby sa však zachovala podstata uznanej línie, musí byť podiel pridanej línie menší ako 50 % (okrem F1 generácie) a selekcia uznanej línie s podielom zošľachtujúcej línie musí trvať najmenej tri generácie v prípade pridania línie slovenskej kranskej včely alebo štyri generácie v prípade pridania línie importovanej kranskej včely pred prípadným ďalším zošľachtovacím krížením. Jeden z možných postupov je znázornený na obr. 1.

Význam symbolov:

Z - zošľachtovaná uznaná línia (slovenskej kranky)

U - zošľachtujúca uznaná línia (slovenskej kranky)

P - zošľachtujúca povolená línia (importovanej kranky)

F1 až F5 - prvá až piata generácia potomkov

a) v prípade prikríženia uznanej - slovenskej línie

Obr. 1 Znárodnenie zošľachtovacieho kríženia uznanej línie

Generácia	Genotyp včiel	pripárenie	podiel vo včelách línie Z	podiel vo včelách línie U
rodičia	Z	x U	100 %	0 %
F1	ZU	x Z	50 %	50 %
F2	(ZU)Z	x Z	75 %	25 %
F3	((ZU)Z)Z	x Z	87,5 %	12,5 %
F4	(((ZU)Z)Z)Z	x Z	93,75%	6,25%

/alebo x U (tá istá ako v F1 alebo iná),
/alebo x P,
tj. možné nové zošľachtovacie kríženie

K matkám generácie F4 (nie skôr) je už možné prikrížiť znova buď uznanú líniu (U) tú istú ako v F1 generácii, alebo inú uznanú líniu, alebo povolenú líniu (P).

b) v prípade prikríženia povolenej - importovanej línie

Generácia	Genotyp včiel	priparenie	podiel vo včelách línie Z	podiel vo včelách línie P
rodičia	Z	x P	100 %	0 %
F1	ZP	x Z	50 %	50 %
F2	(ZP)Z	x Z	75 %	25 %
F3	((ZP)Z)Z	x Z	87,5 %	12,5 %
F4	(((ZP)Z)Z)Z	x Z	93,75%	6,25%
F5	(((ZP)Z)Z)Z)Z	x Z	96,875%	3,125%

/alebo x P (tá istá ako v F1 alebo iná),
/alebo x U,
tj. možné nové zošľachtovacie kríženie

K matkám generácie F5 (nie skôr) je už možné prikrížiť znova buď povolenú líniu (P) tú istú ako v F1 generácii, alebo inú povolenú líniu, alebo uznanú líniu (U).

Možných postupov je viac, napr. k matkám F2 generácie pripáriť trúdiv rovnakého genotypu (teda od matiek F3 generácie), párenie by bolo (ZP)Z x (ZP)Z a potomstvo by malo to isté zloženie ako rodičia. Zachoval by sa vyšší podiel zošľachtujúcej línie, t.j. 25 %.

5. Hodnotenie vlastností včelstiev

5.1 Posudzovanie vlastností (kontrola úžitkovosti)

Produkčné vlastnosti:

- medná úžitkovosť (v kg vyprodukovaného medu):
- stavba voskového diela (objektívne počet vystavaných plástov)

Reprodučné vlastnosti: (subjektívne 4 bodovou stupnicou):

- zimovateľnosť včelstva - zahŕňa ukazovatele: úbytok obsadených uličiek od zazimovania do vyzimovania, množstvo zimných mŕtvoliek.
- rozvoj – hodnotí sa intenzita jarného rastu včelstva a sila včelstva počas produkčnej sezóny

Spríevodné vlastnosti: (subjektívne 4 bodovou stupnicou):

- pichavosť včiel
- rozbiehavosť (sedenie včiel na plástoch pri prehliadke)
- sklon včelstva k rojivosti
- zásoby - stav udržania zásob medu včelstvom pri zlých klimatických podmienkach v produkčnej sezóne

Zdravotné vlastnosti: (objektívne 4bodovou stupnicou a dosiahnutou známku z konkrétneho testu)

- a) HT-hygienický test
- b) Varroa- test populačnej dynamiky nárastu početnosti klieštika
- c) Nozémova nákaza – z protokolu vyšetrenia včelstva na nákazu

Tabuľka pre známkovanie hodnotených vlastností včelstva:

Slovné hodnotenie pre známkovanie.				
VLASTNOSŤ	4	3	2	1
Med	zapisuje sa konkrétne množstvo odobraného medu pri aktuálnom dátume medobrania			
Miernosť	veľmi mierne	mierne	pichavé	útočne
rozbiehavosť: sedenie včiel na plástoch pri prehliadke	pevne sedia na plode	pohyblivé na plode	prechádzajú na med	opúšťajú plásty
Rojivosť: sklon včelstva k rojeniu	žiadny pokus	ľahko ovládateľné	ťažko ovládateľné	neovládateľné
Rozvoj	veľmi silný	stredne silný	slabý	veľmi slabý
Stavba MS + -	zapiše sa počet vystavaných plástov v sezóne			
HT - hygienický test	hodnotí sa známku, zapiše sa dosiahnutá bodová známka z matematického vzorca pre hygienický test (HT č.01, HT č.02)			
Varroa	zapiše sa dosiahnutá známka z výpočtu sledovanosti (PDDN.Var.) populačná dynamika denného nárastu populácie klieštika vo včelstve			
Zimovanie počet ul.	zapiše sa počet včelami obsadených medziplástových uličiek: prvý údaj koniec mesiaca september/október, druhý údaj z mesiaca, december/január, tretí údaj z mesiaca marec/apríl			
Nozema stupeň úrovne nákazy z vyšetrenia zim.mrtvoliek	negatívna	slabá	pokročilá	silná
Zásoby	vynikajúce	dobré	slabé	bez zásob

5.2 Vyhodnotenie vlastností včelstiev (bonitácia)

Súhrnným vyhodnotením všetkých posudzovaných vlastností a podľa zásad zvolenej metódy selekcie sa včelstvá zatriedia do troch skupín:

- plemenná skupina – včelstvá určené na odchov ďalšej generácie (materské a trúdie včelstvá),
- úžitková skupina - včelstvá sa ponechajú na produkciu a ako chovné, -
- braková skupina - v týchto včelstvách sa čo najskôr vymenia matky.

Vyhodnotenie sa doporučuje robiť už priebežne v sezóne, aby sa mohli vymeniť nevyhovujúce matky ešte pred zazimovaním včelstiev. Hlavné vyhodnotenie sa robí po skončení sezóny po zhromaždení a spracovaní všetkých informácií získaných celoročným posudzovaním vlastností včelstiev. Z tohto hlavného vyhodnotenia sa určia plemenné včelstvá pre budúcu sezónu.

6. Metódy selekcie

Rozumie sa umelá selekcia zameraná na chovný cieľ. Nezávisle na nej prebieha prírodná selekcia. Selekcia je postup výberu jedincov (matiek, včelstiev) za rodičov na odchov ďalšej generácie potomstva.

1. Hromadná selekcia

Metóda selekcie pri ktorej vyberáme plemenné včelstvá z celej populácie, t.j. z celej včelnice. Brakujeme nevýkonné včelstvá na jednej strane s nežiadúcimi sprievodnými a zdravotnými vlastnosťami a na strane druhej preferujeme včelstvá výkonné, ktoré sú nad priemerom včelnice.

2. Selekcia rodín

Vyberajú sa celé rodiny, teda skupiny včelstiev po spoločnej matke, podľa priemernej úžitkovosti rodiny bez ohľadu na rozdiely medzi včelstvami v rodine.

3. Rodinová selekcia (selekcia vo vnútri rodín)

Vyberajú sa nadpriemerné včelstvá z rodín s dobrým priemerom.

4. Kombinovaná selekcia

Selekcia na základe optimálnej kombinácie úžitkovosti včelstva a úžitkovosti rodiny.

7. Pripárovací výber

Ide o voľbu konkrétnych rodičov na vzájomné spárenie za účelom odchovu matiek ďalšej generácie. Spôsob voľby závisí na zvolenej metóde plemenitby, teda stratégii šľachtenia. Realizácia spárenia vybratých rodičov - **kontrola párenia** je možná:

- a) včelínovým oplodnením - je malá pravdepodobnosť vytvorenia potrebnej kombinácie rodičov, dá sa zvýšiť sústavným rozširovaním chovaného materiálu v okolí približne do 10 km od oplodňovacieho stanovišťa,
- b) priestorovou izoláciou (oplodňovacia stanica),
- c) technickou insemináciou matiek.

8. Kontrola dedičnosti

je metóda na stanovenie plemennej hodnoty včelstiev a matiek. Robí sa podľa úžitkovosti potomstva. Úžitkovosť potomstva hodnotenej matky sa pritom porovnáva s úžitkovosťou druhých rodín alebo s priemerom celého chovu. V chove včiel sa využíva málo, pretože v čase, keď sú známe výsledky hodnotenia úžitkovosti dcérskych včelstiev, už matka rodiny obyčajne nežije. Ak však sú známe výsledky hodnotenia potomstva, takto stanovená plemenná hodnota je najpresnejším vyjadrením kvality hodnotenej matky a má prednosť pred údajmi získanými hodnotením vlastnej úžitkovosti, úžitkovosti predkov alebo súrodencov, ako je opísané v časti o metódach selekcie.

9. Odchov a zúžitkovanie matiek

Zabezpečuje fyzický odchov mladých matiek a ich oplodňovanie. Pri voľnom párení sa zvyšuje pravdepodobnosť priaznivého spárenia matiek potlačovaním odchovu trúdov vo včelstvách brakovej skupiny a podporovaním ich množenia vo včelstvách plemennej skupiny. Pre technickú insemináciu sa trúdy musia izolovať už pred ich liahnutím, ich ošetrovanie sa zverí kondične dobrým včelstvám s dobrým rozmnožovacím pudom. Oplodnené matky sa po rozkladení pridávajú do včelstiev.

10. Metódy plemenitby

Metódy plemenitby, ktoré sa môžu uplatniť vo včelárskej plemenárskej praxi v SR:

Príbuzenská plemenitba - podstatou je selekcia vo vnútri rasy, kmeňa alebo línie (obecne populácie), pri nej sa postupne zvyšuje príbuznosť v populácii v dôsledku párenia príbuzných jedincov. Môže byť úzka alebo vzdialená. Používa sa na upevnenie a udržanie dobrých vlastností populácie a súčasne na odstránenie letálnych a subletálnych génov z nej. Umožňuje udržať dobré vlastností populácie dlhý čas a postupne ich zlepšovať.

Líniová plemenitba - ide o chov a selekciu potomstva vynikajúceho jedinca - zakladateľa línie s cieľom zvýšiť v potomstve podiel jeho génov a udržať jeho vysokú plemennú hodnotu pri schopnosti prenášať ju na potomstvo. Dôraz je pritom na kontrolu dedičnosti. Líniová plemenitba je kombináciou príbuzenskej plemenitby a selekcie.

Zošľachťovacie kríženie - k danej populácii sa pridá podiel inej - zošľachťujúcej populácie s cieľom rýchleho vylepšenia niektorých vlastností zošľachťovanej populácie, ktorých selekcia by bola zdĺhavá alebo nemožná. Podstata zošľachťovanej populácie sa pri tom nemení.

Kombinačné kríženie - cieľom je vytvoriť novú populáciu (plemeno, líniu) z niekoľkých východiskových populácií tak, aby v novej populácii boli kombinované dobré vlastností pôvodných populácií. Ide o náročnú, tvorivú metódu, šľachtiteľ pritom musí dobre poznať vlastnosti východiskových populácií a mať premyslený postup a cieľ.

Medzilíniové kríženie - je kríženie dvoch i viacerých línií tej istej rasy, keď v potomstve sa prejavujú upevnené dobré vlastnosti krížených línií i heterózný efekt ako výsledok kríženia, kríženci sa môžu použiť i na ďalšiu plemenársku prácu.

Úžitkové kríženie - ide o kríženie populácií s cieľom využiť hlavne heterózný efekt, hybridné potomstvo slúži na produkčné využitie. Úžitkové kríženie môže byť *jednoduché* (jednorazové vytvorenie krížencov, nepoužijú sa ďalej v chove), *striedavé* (niektorí kríženci sa používajú ako plemenní jedinci, k nim sa pripárujú striedavo jedinci dvoch čistých populácií), alebo *rotačné* (ku krížencom sa pridávajú postupne v rovnakom poradí tri i viac populácií).

11. Zoznam skratiek línií

Pre účely evidencie je potrebné jednotné označovanie línií ich skratkami v rámci Slovenska. Preto Ústav včelárstva v Liptovskom Hrádku prideľuje skratky línií, aby sa prípadne neopakovali pre rozdielne línie.

Pri písaní skratiek línií je potrebné dodržiavať spôsob písania ako je uvedené v tabuľke, t.j. prvé písmeno veľké a druhé malé, aby nedošlo k omylom.

12. Uznané a povolené línie kranskej včely

Komisia MP SR pre plemenný chov včiel uznáva a eviduje **uznané línie** slovenskej kranskej včely vyšľachtené v šľachtiteľských chovoch na Slovensku. V súčasnosti sú to línie:

Meno uznanej línie	Skratka línie	Pôvodca línie
KOŠIČANKA	Ke	Bojtím Ján, Dargov
TATRANKA	Ta	Ústav včelárstva, Liptovský Hrádok
CARNICA SOKOL	Cs	Sokol Vladimír, Raslavice
SITŇANKA	St	Ing. Stanislav Mlynarčík, Banská Štiavnica
JÚLIA	Ju	Štefaňák Jozef, Nitrianska Blatnica
ŠAHANKA	Sh	Alexander Kiss, Šahy
CARNICA MARTIN	Cm	Maniak Martin, Podolíneec

Okrem uznaných línií slovenskej kranskej včely má každý šľachtiteľský chov určenú jednu zaručene nepríbuznú líniu domácej alebo importovanej kranskej včely, s udržiavacím šľachtením ktoré je usmerňované

POVERENOU PLEMENÁRSKOU ORGANIZÁCIU „(PPO)“ Ústav včelárstva, ul. Dr. Gašperíka 599, 033 01 Liptovský Hrádok. Tieto línie sa obecné označujú ako **povolené línie.**

Zmyslom určenia povolených línií jednotlivým šľachtiteľským chovom je zabezpečiť rezervu na Slovensko dovezeného plemenného kranského materiálu pre ostatné chovy, jeho preverenie, udržiavanie a zošľachtovanie.

<i>Povolené línie - zahraničné</i>	<i>Skratka línie</i>
Singer	Si
Sklenár	Skl
Slovinka	Slo

Spracované radou štatútu plemenárskej evidencie ZCHVMSKV v Liptovskom Hrádku 25. 1. 2023.

STANOVY

ZDRUŽENIA CHOVATEĽOV VČELÍCH MATIEK SLOVENSKEJ KRANSKEJ VČELY

Schválené členmi združenia, v Liptovskom Hrádku 11. júla 2009

STANOVY ZDRUŽENIA CHOVATEĽOV VČELÍCH MATIEK SLOVENSKEJ KRANSKEJ VČELY

prijaté na schôdzi združenia dňa 11. júla 2009

Úvodné ustanovenie.

Združenie chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely je dobrovoľným a nepolitickým združením občanov a právnických osôb chovajúcich včely, so zameraním na chov včelích matiek s cieľom šľachtienia slovenskej kranskej včely s dobrými úžitkovými vlastnosťami, pri schopnosti dobre využiť zdroje znášky.

Chov včelích matiek je nedeliteľnou súčasťou včelárstva, ktoré je dôležité pre poľnohospodársku a lesnú produkciu, predovšetkým opeľovaním poľnohospodárskych kultúr, produkciou medu a ostatných včelích produktov (včelia materská kašička, peľ, propolis, vosk a včelí jed). Členovia združenia svojou prácou prispievajú k vytváraniu spoločensky prospešných hodnôt v oblasti tvorby a ochrany životného prostredia.

Pri svojej práci sa riadia Stanovami Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely.

HLAVA I.

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

§ 1

Názov, sídlo a pôsobnosť.

Názov organizácie: Združenie chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely.

Sídlo: Liptovský Hrádok, Dr. J. Gašperika 599, PSČ 033 01

Pôsobnosť združenia sa vzťahuje na územie Slovenskej republiky.

§ 2

Právne postavenie.

Združenie chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely je v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov, dobrovoľnou záujmovou organizáciou.

Združenie chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely je v platnom znení zákona č. 83/1990 Zb. právnickou osobou.

§ 3

Úlohy združenia.

Úlohou združenia je:

Uchovanie a plemenárske zlepšovanie pôvodnej slovenskej kranskej včely (*Apis mellifera carnica*), s programom medzilíniového kríženia vo vnútri kranskej včely:

1. Šľachtenie slovenskej kranskej včely s dobrými úžitkovými vlastnosťami, pri schopnosti dobre využiť nektárové a medovicové zdroje znášok v rôznych fázach sezóny, s maximálnou prispôsobivosťou na rôzny priebeh počasia, rozmanité znáškové situácie, stanovištné a prevádzkové podmienky.
2. Šľachtenie slovenskej kranskej včely, ktorá by okrem dobrých úžitkových vlastností šľachtením získala aj prirodzenú odolnosť proti chorobám.
3. Šľachtenie slovenskej kranskej včely s vhodnými sprievodnými vlastnosťami, miernej, kludne sediacej na plástoch pri manipulácii, relatívne nerojivej, s dobrou schopnosťou stavby plástov a správnym usporiadaním plodového telesa.
4. Organizovať odborné stretnutia, semináre, prednášky a kurzy pre členov a iných záujemcov.
5. Pripravovať a školiť členov v technike chovu a technickej inseminácie včelích matiek.
6. Propagovať nové racionálne metódy a postupy pri odchove včelích matiek so zreteľom na najnovšie výsledky vedy. Pre potreby združenia spolupracovať so štátnymi orgánmi - s Ministerstvom pôdohospodárstva Slovenskej republiky, VÚŽV Ústavom včelárstva, Štátnou veterinárnou a potravinovou správou SR, Plemenárskou inšpekciou SR a ďalšími.
7. Zúčastňovať sa pri tvorbe právnych noriem v otázkach včelárstva a chovu včelích matiek v úzkej spolupráci s Ministerstvom poľnohospodárstva SR, prípadne s ďalšími inštitúciami so zabezpečením väzby so štátnou správou.

8. Prenášať oprávnené požiadavky členov združenia na riešenie orgánmi štátnej správy a inými organizáciami.
9. Členom Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely poskytovať poradenskú a odbornú činnosť.
10. Spolupracovať so včelárskymi chovateľskými organizáciami v zahraničí v prospech rozvoja chovu matiek a včelárstva na Slovensku.

§ 4

Členstvo.

1. Členstvo v Združení chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely je dobrovoľné.
2. Členom Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely sa môže stať fyzická aj právnická osoba po predstavení sa členskej schôdzi:
 - a) prijatým uznesením o prijatí člena,
 - b) potvrdením členstva v združení je doklad o úhrade členského príspevku na príslušný kalendárny rok, splatný najneskoršie v deň konania výročnej členskej schôdze združenia.
3. Členstvo zaniká:
 - a) Písomným oznámením člena o vystúpení zo Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely.
 - b) Vyškrtnutím z dôvodu úmrtia člena, u právnickej osoby jej zrušením.
 - c) Zrušením pre neplatenie členského príspevku.
 - d) Vylúčením, pri závažnom porušení stanov, organizačného poriadku, chovateľského poriadku a iných vážnych predpisov. Závažnosť porušenia predpisov prerokuje na svojom zasadnutí výbor a návrh na vylúčenie predloží výročnej členskej schôdzi na schválenie.

§ 5

Práva a povinnosti členov.

1. Základné práva člena sú:
 - a) Voliť a byť volený do orgánov Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely.
 - b) Podávať návrhy, sťažnosti, podnety a oznámenia vo veciach plemenárskej práce.
 - c) Zúčastňovať sa na podujatiach Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely.
 - d) Využívať výhody vyplývajúce z členstva.
 - e) Odvolať sa proti rozhodnutiu Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely do 15 dní od doručenia rozhodnutia.
 - f) Ak člen považuje rozhodnutie proti ktorému nie je možné podať opravný prostriedok za nezákonné, alebo odporujúce Stanovám Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely, môže do 30 dní, odo dňa keď sa dozvedel text výsledku rozhodnutia, požiadať príslušný súd o jeho preskúmanie.
 - g) Práva na informácie o činnosti a hospodárení Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely.
2. Základné povinnosti člena združenia sú:
 - a) Dodržiavať stanovy združenia a predpisy vyplývajúce pre chovateľa z platného plemenárskeho zákona. Plniť si povinnosti uložené organizačným poriadkom Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely a orgánmi štátnej správy.
 - b) Aktívne sa zúčastňovať na schôdzach a seminároch organizovaných Združením chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely. V prípade neúčasti je člen povinný sa informovať o priebehu, schválených uzneseniach u tajomníka alebo predsedu.
 - c) Zodpovedne vykonávať funkcie, do ktorých bol zvolený, alebo ktorými bol poverený a prijal ich.
 - d) Zaplatiť členské príspevky.
 - e) Osvojovať si a zdokonaľovať svoje vedomosti v oblasti plemenárskej práce.
 - f) Chrániť majetok vo vlastníctve, alebo užívaní Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely, alebo ostatných členov.
 - g) Umožniť kontrolné prehliadky včelstiev v zmysle platného veterinárneho zákona (Štátna veterinárna správa SR, Regionálna veterinárna správa SR, Štátna plemenárska inšpekcia SR a inštitúcie, ktorým zákon vykonanie prehliadok ukladá).
 - h) Umožniť kontroly a kontrolné prehliadky, chovateľskej farmy, chovateľskej evidencie a včelstiev v zmysle platného organizačného poriadku združenia: členom výboru, členom revíznej komisie a členom chovateľskej komisie združenia a Rade štatútu chovateľského poriadku.
3. Pri zmene bydliska je člen povinný zmenu nahlásiť vedeniu združenia a požiadať zároveň o vykonanie zápisu zmeny do registra chovateľov.

§ 6

Disciplinárne konanie a disciplinárne opatrenia.

Zásady disciplinárneho konania a ukladania disciplinárnych opatrení upravuje Organizačný poriadok združenia.

HLAVA II.

ORGANIZÁCIA A ORGÁNY

Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely.

§ 7

Zásady organizácie Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely.

Združenie chovateľov sa pri svojej činnosti riadi platným plemenárskym zákonom č. 194/1998 Z.z. a Štatútom chovateľského poriadku a organizačným poriadkom, vydaným Združením chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely.

§ 8

Organizačná štruktúra združenia.

Členská schôdza.

Výbor združenia.

Chovateľská komisia.

Revízna komisia združenia.

Rada štatútu chovateľského poriadku.

§ 9

Členská schôdza

Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely.

Členská schôdza je najvyšším orgánom Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely. Je utvorená zo všetkých členov.

Členská schôdza Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely navrhuje a schvaľuje zmeny stanov Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely. Zmenu stanov ohlasuje Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov.

Členská schôdza Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely sa uskutoční raz ročne.

Členská schôdza je uznášaniaschopná pri účasti jednej tretiny členov Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely.

Volí predsedu, tajomníka, podpredsedu, a členov výboru Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely, predsedu revíznej komisie a členov revíznej komisie na funkčné obdobie 3 rokov. V prípade úmrtia, alebo neplnenia si povinností ich členská schôdza odvoláva a volí nového člena.

Výročná členská schôdza schvaľuje hospodárenie s vlastnými finančnými prostriedkami v bežnom roku, ako aj rozpočet a výšku odmien funkcionárom a predsedovi a členom revíznej komisie.

Na návrh výboru združenia prijíma nových členov. V odôvodnených prípadoch ruší členstvo v Združení chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely.

Na návrh výboru schvaľuje členov Chovateľskej komisie a členov Rady štatútu chovateľského poriadku.

§ 10

Výbor Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely.

Výbor Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely tvorí - predseda, tajomník, podpredseda, finančný hospodár a ďalší členovia výboru v počte minimálne 5 členov. O počte členov rozhoduje členská schôdza Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely.

Výbor riadi činnosť Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely a za prácu zodpovedá členskej schôdzi.

Hospodári s majetkom Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely podľa rozpočtu schváleného uznesením členskej schôdze.

Vypracováva ročnú správu o činnosti a hospodárení Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely.

Predkladá návrh na rozpočet a plán činnosti na nasledujúce ročné obdobie.

Výbor je uznášaniaschopný, ak je prítomná nadpolovičná väčšina členov výboru Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely.

Neodkladné záležitosti, príslúchajúce do pôsobnosti výboru Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely môže vybaviť predseda alebo tajomník. Ich postup musí byť dodatočne schválený výborom Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely.

Platnosť uznesenia si vyžaduje nadpolovičná väčšina prítomných členov výboru.

Výbor Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely má právo odporučiť členskej schôdzi, za mimoriadne pracovné výkony v prospech členov Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely a odsúhlasí členovi primeranú finančnú odmenu.

§ 11

Chovateľská komisia.

1. Združenie chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely vytvorí Chovateľskú komisiu, ktorej členov schváli členská schôdza.

Jej úlohou je:

- a) vykonávanie kontrolných návštev,
 - b) zistenie chovateľskej úrovne a podmienok chovu u chovateľa,
 - c) kontrola vedenia plemenárskej evidencie (hodnotenie včelstiev),
 - d) kontrola vedenia chovateľskej evidencie.
2. U novoprijatých členov počas kontrolnej návštevy vykoná odber vzoriek včiel na morfometrické merania za účelom zistenia plemennej príslušnosti chovaných včiel k plemenu kranskému.

§ 12

Revízna komisia.

Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely.

1. Revíznou komisiu Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely tvorí - predseda revíznej komisie a dvaja členovia, s minimálnym počtom 3 členov.
2. Revízna komisia kontroluje plnenie uznesení a hospodárenia podľa schváleného rozpočtu Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely minimálne raz ročne alebo podľa potreby.
3. Predseda, alebo ním poverený člen sa zúčastňuje zasadaní výboru s hlasom poradným.
4. Revízna komisia Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely je nezávislým orgánom a za svoju činnosť zodpovedá výlučne členskej schôdzi.

§ 13

Rada štatútu chovateľského poriadku.

1. Pracuje pod výročnou členskou schôdzou.
2. Usmerňuje plemenársku činnosť.
3. Je volená na tri roky výročnou členskou schôdzou.
4. Pozostáva zo zástupcov uznanej chovateľskej organizácie, výskumu a zástupcov hodnotiteľov.
5. Kontroluje dodržiavanie štatútu chovateľského poriadku a navrhuje nápravné opatrenia pri porušení platnej legislatívny.

HLAVA III.

§ 14

Hospodárenie Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely.

1. Združenie sa pri hospodárení riadi všeobecne právnymi predpismi.
Hospodárenie sa uskutočňuje podľa schváleného rozpočtu.
2. Povinnosťou Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely je čo najhospodárnejšie využívať a chrániť majetok Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely.
3. Združenie chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely získava finančné prostriedky na plnenie úloh:
 - a) z členských príspevkov
 - b) z príspevkov poskytovaných na rozvoj plemenárskej práce
 - c) z iných príjmov, napr. zo sponzorských príspevkov.
4. Majetok Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely, nadobudnutý Združením chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely zostáva vlastníctvom Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely ako celku. Za hospodárenie zodpovedá štatutárny orgán Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely.

HLAVA IV.

SPOLOČNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA.

§ 15

1. Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely môže nadobúdať práva a povinnosti v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a Stanovami Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely.
2. Samostatnou právnickou osobou je: Združenie chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely.
Štatutárnym orgánom Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely je Výbor združenia. V mene výboru koná navonok predseda, v neprítomnosti podpredseda, prípadne iný poverený člen. Tieto osoby podpisujú písomnosti tak, že svoje podpisy pripájajú k názvu organizácie (pečiatke). Na pečiatke je uvedený názov a sídlo organizácie.

3. Oprávnenie zastupovať Združenie chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely navonok vzniká tiež udelením písomného splnomocnenia a vymedzením rozsahu splnomocnenia.
4. Orgány združenia sú uznášaniaschopné, ak je prítomná jedna tretina členov. Na platnosť rozhodnutia je potrebná nadpolovičná väčšina prítomných členov.

§ 16

Informovanie členstva.

1. Na prerokovanie dôležitých otázok a na dosiahnutie informovanosti členov Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely zvoláva výbor členskú schôdzu.
2. Rozhodnutia výboru Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely oznamuje dotknutým osobám písomne.

§ 17

Zánik Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely.

1. Združenie chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely zanikne:
 - a) Ak sa na tom uznesie členská schôdza 3/4 hlasov prítomných členov.
 - b) Právoplatným rozhodnutím Ministerstva vnútra SR o jeho rozpustení v zmysle zákona č. 83/90 Zb. o združovaní občanov.

§ 18

Účinnosť.

1. Stanovy Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely nadobúdajú účinnosť ich schválením členskou schôdzou združenia a zaregistrovaním na Ministerstve vnútra SR.
2. Nadobudnutím účinnosti týchto stanov sa rušia pôvodné Stanovy združenia, registrované na Ministerstve vnútra SR dňa 23. 12. 2003 pod č. VVS/1-900/90-22935 v znení neskorších zmien.
3. Rozhodnutím a uznesením členskej schôdze Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely, zo dňa 19. 03. 2022 bola schválená zmena stanov, a to vo forme dodatku č. 2 k stanovám vzatým na vedomie Ministerstvom vnútra SR dňa 05. 10. 2009 pod č. VVS/1-900-90-22935-1.
Tento dodatok č. 2 nadobudne účinnosť dňom vzatia zmeny stanov na vedomie na Ministerstve vnútra SR.

V Liptovskom Hrádku, 11. júla 2009.

MV SR vzalo zmenu stanov na vedomie dňa 15. 3. 2023.

Január 2025

°C mm

			°C	mm
1	St	Nový rok. Deň vzniku SR		
2	Št	Alexandra, Karina		
3	Pi	Daniela		
4	So	Drahoslav		
5	Ne	Andrea		
6	Po	Antónia, Zjavenie Pána (Traja králi a vianočný sviatok pravoslávnych kresťanov)		
7	Ut	Bohuslava ☾		
8	St	Severín		
9	Št	Alexej		
10	Pi	Dáša		
11	So	Malvína		
12	Ne	Ernest		
13	Po	Rastislav ●		
14	Ut	Radovan		
15	St	Dobroslav		
16	Št	Kristína		
17	Pi	Nataša		
18	So	Bohdana		
19	Ne	Drahomíra, Mário		
20	Po	Dalibor		
21	Ut	Vincent ☾		
22	St	Zora		
23	Št	Miloš		
24	Pi	Timotej		
25	So	Gejza		
26	Ne	Tamara		
27	Po	Bohuš		
28	Ut	Alfonz		
29	St	Gašpar ○		
30	Št	Ema		
31	Pi	Emil		

Február 2025

°C mm

			°C	mm
1	So	Tatiana		
2	Ne	Erika, Erik		
3	Po	Blažej		
4	Ut	Veronika		
5	St	Agáta	☾	
6	Št	Dorota		
7	Pi	Vanda		
8	So	Zoja		
9	Ne	Zdenko		
10	Po	Gabriela		
11	Ut	Dezider		
12	St	Perla	●	
13	Št	Arpád		
14	Pi	Valentín		
15	So	Pravoslav		
16	Ne	Ida, Liana		
17	Po	Miloslava		
18	Ut	Jaromír		
19	St	Vlasta		
20	Št	Lívia	☾	
21	Pi	Eleonóra		
22	So	Etela		
23	Ne	Roman, Romana		
24	Po	Matej		
25	Ut	Frederik, Frederika		
26	St	Viktor		
27	Št	Alexander		
28	Pi	Zlatica	○	

Marec 2025

°C mm

			°C	mm
1	So	Albín		
2	Ne	Anežka		
3	Po	Bohumil, Bohumila		
4	Ut	Kazimír		
5	St	Fridrich		
6	Št	Radoslav, Radoslava	☾	
7	Pi	Tomáš		
8	So	Alan, Alana		
9	Ne	Františka		
10	Po	Bruno, Branislav		
11	Ut	Angela, Angelika		
12	St	Gregor		
13	Št	Vlastimil		
14	Pi	Matilda	●	
15	So	Svetlana		
16	Ne	Boleslav		
17	Po	Ľubica		
18	Ut	Eduard		
19	St	Jozef		
20	Št	Vítazoslav, Klaudius		
21	Pi	Blahoslav		
22	So	Beňadik	☾	
23	Ne	Adrián		
24	Po	Gabriel		
25	Ut	Marián		
26	St	Emanuel		
27	Št	Alena		
28	Pi	Soňa		
29	So	Miroslav	○	
30	Ne	Vieroslava		
31	Po	Benjamín		

Apríl 2025

°C mm

			°C	mm
1	Ut	Hugo		
2	St	Zita		
3	Št	Richard		
4	Pi	Izidor		
5	So	Miroslava	☾	
6	Ne	Irena		
7	Po	Zoltán		
8	Ut	Albert		
9	St	Milena		
10	Št	Igor		
11	Pi	Július		
12	So	Estera		
13	Ne	Aleš	●	
14	Po	Justina		
15	Ut	Fedor		
16	St	Dana, Danica		
17	Št	Rudolf, Rudolfa		
18	Pi	Valér, Veľký piatok		
19	So	Jela, Biela sobota		
20	Ne	Marcel, Veľkonočná neďeľa		
21	Po	Ervín, Veľkonočný pondelok	☾	
22	Ut	Slavomír		
23	St	Vojtech		
24	Št	Juraj		
25	Pi	Marek		
26	So	Jaroslava		
27	Ne	Jaroslav	○	
28	Po	Jarmila		
29	Ut	Lea		
30	St	Anastázia		

Máj 2025

°C mm

			°C	mm
1	Št	Sviatok práce		
2	Pi	Žigmund		
3	So	Galina		
4	Ne	Florián	☾	
5	Po	Lesia, Lesana		
6	Ut	Hermína		
7	St	Monika		
8	Št	Ingrida, Deň víťazstva nad fašizmom		
9	Pi	Roland		
10	So	Viktória		
11	Ne	Blažena		
12	Po	Pankrác	●	
13	Ut	Servác		
14	St	Bonifác		
15	Št	Žoňa, Sofia		
16	Pi	Svetozár		
17	So	Gizela, Aneta		
18	Ne	Viola		
19	Po	Gertrúda		
20	Ut	Bernard	☾	
21	St	Zina		
22	Št	Júlia, Juliana		
23	Pi	Želmíra		
24	So	Ela		
25	Ne	Urban, Vivien		
26	Po	Dušan		
27	Ut	Iveta	○	
28	St	Viliam		
29	Št	Vilma		
30	Pi	Ferdinand		
31	So	Petrana, Petronela		

Jún 2025

°C mm

			°C	mm
1	Ne	Žaneta		
2	Po	Xénia, Oxana		
3	Ut	Karolína	☾	
4	St	Lenka		
5	Št	Laura		
6	Pi	Norbert		
7	So	Róbert, Róberta		
8	Ne	Medard		
9	Po	Stanislava		
10	Ut	Margaréta		
11	St	Dobroslava	●	
12	Št	Zlatko		
13	Pi	Anton		
14	So	Vasil		
15	Ne	Vít		
16	Po	Blanka, Bianka		
17	Ut	Adolf		
18	St	Vratislav	☾	
19	Št	Alfréd		
20	Pi	Valéria		
21	So	Alojz		
22	Ne	Paulína		
23	Po	Sidónia		
24	Ut	Ján		
25	St	Olívia, Tadeáš	○	
26	Št	Adriána		
27	Pi	Ladislav, Ladislava		
28	So	Beáta		
29	Ne	Peter, Pavol, Petra		
30	Po	Melánia		

Júl 2025

°C mm

			°C	mm
1	Ut	Diana		
2	St	Berta	☾	
3	Št	Miloslav		
4	Pi	Prokop		
5	So	Cyril, Metod, Sviatok svätého Cyrila a Metoda		
6	Ne	Patrik, Patrícia		
7	Po	Oliver		
8	Ut	Ivan		
9	St	Lujza		
10	Št	Amália	●	
11	Pi	Milota		
12	So	Nina		
13	Ne	Margita		
14	Po	Kamil		
15	Ut	Henrich		
16	St	Drahomír, Rút		
17	Št	Bohuslav		
18	Pi	Kamila	☾	
19	So	Dušana		
20	Ne	Iľja, Eliáš		
21	Po	Daniel		
22	Ut	Magdaléna		
23	St	Oľga		
24	Št	Vladimír	○	
25	Pi	Jakub, Timur		
26	So	Anna, Hana, Anita		
27	Ne	Božena		
28	Po	Krištof		
29	Ut	Marta		
30	St	Libuša		
31	Št	Ignác		

August 2025

°C mm

			°C	mm
1	Pi	Božidara	☾	
2	So	Gustáv		
3	Ne	Jerguš		
4	Po	Dominika, Dominik		
5	Ut	Hortenzia		
6	St	Jozefína		
7	Št	Štefánia		
8	Pi	Oskar		
9	So	Ľubomíra	●	
10	Ne	Vavrinec		
11	Po	Zuzana		
12	Ut	Darina		
13	St	Ľubomír		
14	Št	Mojmír		
15	Pi	Marcela		
16	So	Leonard	☾	
17	Ne	Milica		
18	Po	Elena, Helena		
19	Ut	Lýdia		
20	St	Anabela, Liliana		
21	Št	Jana		
22	Pi	Tichomír		
23	So	Filip	○	
24	Ne	Bartolomej		
25	Po	Ľudovít		
26	Ut	Samuel		
27	St	Silvia		
28	Št	Augustín		
29	Pi	Nikola, Nikolaj, Výročie SNP		
30	So	Ružena		
31	Ne	Nora	☾	

September 2025

°C mm

			°C	mm
1	Po	Drahoslava, Deň Ústavy Slovenskej republiky		
2	Ut	Linda, Rebeka		
3	St	Belo		
4	Št	Rozália		
5	Pi	Regina		
6	So	Alica		
7	Ne	Marianna 		
8	Po	Miriama		
9	Ut	Martina		
10	St	Oleg		
11	Št	Bystrík		
12	Pi	Mária, Marlena		
13	So	Ctibor		
14	Ne	Ľudomil 		
15	Po	Jolana, Sedembolestná Panna Mária		
16	Ut	Ľudmila		
17	St	Olympia		
18	Št	Eugénia		
19	Pi	Konštantín		
20	So	Ľuboslav, Ľuboslava		
21	Ne	Matúš 		
22	Po	Móric		
23	Ut	Zdenka		
24	St	Ľuboš, Ľubor		
25	Št	Vladislav, Vladislava		
26	Pi	Edita		
27	So	Cyprián		
28	Ne	Václav		
29	Po	Michal, Michaela		
30	Ut	Jarolím 		

Október 2025

°C mm

			°C	mm
1	St	Arnold		
2	Št	Levoslav		
3	Pi	Stela		
4	So	František		
5	Ne	Viera		
6	Po	Natália		
7	Ut	Eliška	●	
8	St	Brigita		
9	Št	Dionýz		
10	Pi	Slavomíra		
11	So	Valentína		
12	Ne	Maximilián		
13	Po	Koloman	☾	
14	Ut	Boris		
15	St	Terézia		
16	Št	Vladimíra		
17	Pi	Hedviga		
18	So	Lukáš		
19	Ne	Kristián		
20	Po	Vendelín		
21	Ut	Uršuľa	○	
22	St	Sergej		
23	Št	Alojzia		
24	Pi	Kvetoslava		
25	So	Aurel		
26	Ne	Demeter		
27	Po	Sabína		
28	Ut	Dobromila		
29	St	Klára	☽	
30	Št	Šimon, Simona		
31	Pi	Aurélia		

November 2025

°C mm

			°C	mm
1	So	Denis, Denisa, Sviatok všetkých svätých		
2	Ne	Pamiatka zosnulých		
3	Po	Hubert		
4	Ut	Karol		
5	St	Imrich	●	
6	Št	Renáta		
7	Pi	René		
8	So	Bohumír		
9	Ne	Teodor		
10	Po	Tibor		
11	Ut	Martin, Maroš		
12	St	Svätopluk	☾	
13	Št	Stanislav		
14	Pi	Irma		
15	So	Leopold		
16	Ne	Aghesa		
17	Po	Klaudia, Deň boja za slobodu a demokraciu		
18	Ut	Eugen		
19	St	Alžbeta		
20	Št	Félix	○	
21	Pi	Elvíra		
22	So	Cecília		
23	Ne	Klement		
24	Po	Emília		
25	Ut	Katarína		
26	St	Kornel		
27	Št	Milan		
28	Pi	Henrieta	☽	
29	So	Vratko		
30	Ne	Ondrej, Andrej		

December 2025

°C mm

			°C	mm
1	Po	Edmund		
2	Ut	Bibiána		
3	St	Oldrich		
4	Št	Barbora, Barbara		
5	Pi	Oto	●	
6	So	Mikuláš		
7	Ne	Ambróz		
8	Po	Marína		
9	Ut	Izabela		
10	St	Radúz		
11	Št	Hilda	☾	
12	Pi	Otília		
13	So	Lucia		
14	Ne	Branislava, Bronislava		
15	Po	Ivica		
16	Ut	Albína		
17	St	Kornélia		
18	Št	Sláva		
19	Pi	Judita		
20	So	Dagmara	○	
21	Ne	Bohdan		
22	Po	Adela		
23	Ut	Nadežda		
24	St	Adam, Eva, Štedrý deň		
25	Št	Prvý sviatok vianočný		
26	Pi	Štefan, Druhý sviatok vianočný		
27	So	Filoména	☽	
28	Ne	Ivana, Ivona		
29	Po	Milada		
30	Ut	Dávid		
31	St	Silvester		

Združenie chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely

ul. Dr. Jána Gašperíka č. 599, 033 01 Liptovský Hrádok

Členská prihláška Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely

Priezvisko a meno : _____

Dátum narodenia : _____

Registračné číslo CRV : _____

Adresa miesta bydliska : _____

Okres miesta bydliska : _____

Telefón - _____

E-mail : _____

Stanovište včelstiev _____

Nadmorská výška _____

Zaväzujem sa dodržiavať Stanovy Združenia chovateľov včelích matiek Slovenskej kranskej včely, zákony dotýkajúce sa šľachtenia a plemenitby hospodárskych zvierat v zmysle ktorých si bude uplatňovať svoje práva a plniť povinnosti z nich vyplývajúce.

V zmysle Zákona č. 18/2018 Z.z. Zákona o ochrane údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov súhlasím so spracovaním a uchovávaním osobných údajov uvedených v "Žiadosti o členstvo" pre potreby ZCHVMSKV Liptovský Hrádok. Po ukončení členstva budú osobné údaje člena z databázy vymazané.

Vdňa:.....

.....
podpis žiadateľa o členstvo

Matrika matiek ŠCH, rok	chovateľ vyplní iba polia v šedej farbe
Stupeň chovu včelích matiek:	údaje vyplní chovateľ
Názov uznanej línie včelích matiek:	
Meno a priezvisko chovateľa včelích matiek:	
Adresa chovateľa včelích matiek:	

údaje vyplní chovateľ
Povolenie predaja matiek

Predaj matiek povolený ZHVM-SCA
číslo dekrétu
dátum

Matrika matiek rok														
M.č.	Evidenčné číslo matky	Mama matky evid. číslo	Otec matky evid. číslo	Matka trúdov evid. číslo	Narodená dňa	Inseminácia dátum	Inbreeding F = %	Linia	Ornáč. Matky	Kladie od	Spôsob oplodnenia	Expedícia matky dátum	Expedícia matky komu	Poznámky
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														
11														
12														
13														
14														
15														
16														
17														
18														
19														
20														
21														
22														
23														
24														
25														
26														
27														

Záznam z inseminácie včelích matiek

číslo zaznamu: _____

miesto inseminácie: _____

dátum: _____

údaje o chove v ktorom bola vykonaná inseminačná služba:

Chovateľ(meno a priezvisko) (číslo v CEHZ): _____ číslo v CEHZ: _____

Trvalé bydlisko chovateľa (adresa): _____

Počet zainseminovaných včelích matiek: _____

údaje o zainseminovaných včelích matkách:

p.č	Evidenčné číslo matky	Mama matky evidenčné číslo	Otec matky evidenčné číslo	Matka trúdov evidenčné číslo	Narodená dátum	Inseminácia dátum	inbreeding F = %	Línia: matky/včiel	Označ. Matky
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
14									
15									
16									
17									
18									
19									
20									
21									
22									
23									
24									
25									

insemináciu vykonal:

meno a priezvisko: _____

_____ podpis

 EVIDENČNÝ LÍSTOK MATKY Názov chovu včelích matiek	
Evidenčné číslo matky	
Mama matky:	
Otec matky:	
Matka trúdov:	
Narodená:	
Kladie od:	
označená:	
spôsob oplodnenia:	
Línia, matky/včiel:	
inbreeding F = %:	
Predaj matiek povolený RVPS:	
Dátum:	
číslo dekrétu ZCHVM	
expedícia dňa:	podpis:

 EVIDENČNÝ LÍSTOK MATKY Názov chovu včelích matiek ŠLACHTITELSKÝ CHOV Ústav Včelárstva Gašperíkova 599, 033 80, Liptovský Hrádok	
Evidenčné číslo matky	
Mama matky:	SOK070096
Otec matky:	BEN050037
Matka trúdov:	X
Narodená:	14.6.2011
Kladie od:	1.7.2012
označená:	PH
spôsob oplodnenia:	Voľne párena
Línia, matky/včiel:	Tatranka
inbreeding F = %:	
Predaj matiek povolený RVPS:	
Dátum:	
číslo dekrétu ZCHVM	123456789
expedícia dňa:	podpis:

 EVIDENČNÝ LÍSTOK MATKY Názov chovu včelích matiek	
Evidenčné číslo matky	
Mama matky:	
Otec matky:	
Matka trúdov:	
Narodená:	
Kladie od:	
označená:	
spôsob oplodnenia:	
Línia, matky/včiel:	
inbreeding F = %:	
Predaj matiek povolený RVPS:	
Dátum:	
číslo dekrétu ZCHVM	
expedícia dňa:	podpis:

 EVIDENČNÝ LÍSTOK MATKY Názov chovu včelích matiek	
Evidenčné číslo matky	
Mama matky:	
Otec matky:	
Matka trúdov:	
Narodená:	
Kladie od:	
označená:	
spôsob oplodnenia:	
Línia, matky/včiel:	
inbreeding F = %:	
Predaj matiek povolený RVPS:	
Dátum:	
číslo dekrétu ZCHVM	číslo dekrétu ZCHVM
expedícia dňa:	podpis:

 EVIDENČNÝ LÍSTOK MATKY Názov chovu včelích matiek	
Evidenčné číslo matky	
Mama matky:	
Otec matky:	
Matka trúdov:	
Narodená:	
Kladie od:	
označená:	
spôsob oplodnenia:	
Línia, matky/včiel:	
inbreeding F = %:	
Predaj matiek povolený RVPS:	
Dátum:	
číslo dekrétu ZCHVM	číslo dekrétu ZCHVM
expedícia dňa:	podpis:

 EVIDENČNÝ LÍSTOK MATKY Názov chovu včelích matiek	
Evidenčné číslo matky	
Mama matky:	
Otec matky:	
Matka trúdov:	
Narodená:	
Kladie od:	
označená:	
spôsob oplodnenia:	
Línia, matky/včiel:	
inbreeding F = %:	
Predaj matiek povolený RVPS:	
Dátum:	
číslo dekrétu ZCHVM	číslo dekrétu ZCHVM
expedícia dňa:	podpis:

Výkaz

počtu odchovaných včelích matiek v registrovanom chove včelích matiek v roku:

Meno a priezvisko chovateľa	
Adresa bydliska chovateľa	
Miesto chovateľského stanovišťa	

Odchované voľne spárené včelie matky	Počet matiek	Názov línie matiek
• matky uznanej slovenskej línie*		
• matky importovanej línie**		
• matky iných línií (napr. vlastná, a i. uveďte)		
Odchované voľne spárené včelie matky spolu:		
Z toho, včelie matky odpredané včelárom		
spotreba matiek vo vlastnom chove		

Odchované inseminované včelie matky	Počet matiek	Názov línie matiek
• matky uznanej slovenskej línie*		
• matky importovanej línie**		
• matky iných línií (napr. vlastná, a i. uveďte)		
Odchované inseminované včelie matky spolu:		
Z toho, včelie matky odpredané včelárom		
spotreba matiek vo vlastnom chove		

Odpredané neoplodnené včelie matky	Počet matiek	Názov línie matiek
• matky uznanej slovenskej línie*		
• matky importovanej línie**		
• matky iných línií (napr. vlastná, a i. uveďte)		
Odpredané neoplodnené včelie matky spolu:		

Rekapitulácia produkcie včelích matiek:	Odpredané spolu:	Použitie v chove spolu:
• Voľne spárené		
• Inseminované		
• Nespárené		
Produkcja v roku 20__ spolu:		

Nákup včelích matiek pre potreby chovu.	Počet matiek	Názov línie matiek
• Voľne spárené		
• Inseminované		
• Nespárené		

Výkaz počtu zazimovaných včelstiev.

Plemenných (+)	Produkčných(+)	Testovaných (+)	Zásobných (+)	Počet včelstiev spolu (=)

Výkaz vystavil:

Podpis chovateľa:

Protokol
z testovania plemenných matiek Slovenskej kranskej včely
v rokoch:

Testačná stanica:..... nadmorská výška m.n.m.

Vedúci Testačnej stanice:

Testované matky dodané /dátum/ :.....z chovu:

Kódy matiek :

Porovnávacia skupina – **kontrola**: počet vlastných včelstiev....., línia

Kontrola = kontrolná skupina – rovnako veľká skupina vlastných včelstiev, s ktorými sa porovnávajú testované matky (priemerný údaj)

1. Medný výnos (vytočený med)

Rok.....

Matka Č. kódu	Jar. výnos (kg)	Let.výnos . (kg)	Medovicový výn. (kg)	Spolu (kg)	%
Priemer					
Kontrola					

Rok.....

Matka Č. kódu	Jar. výnos (kg)	Let.výnos . (kg)	Medovicový výn. (kg)	Spolu (kg)	%
Priemer					
Kontrola					

Medný výnos – celkom za obdobie testovania

Matka	20..	20..	Spolu	%
1				
2				
3				
4				
Priemer				
Kontrola				

2. Čistiaci pud – Hygienický test (%)

Matka	20..		20..	
	jar %	leto %	jar %	leto %
Kontrola				

3. Varroatolerancia – poškodenie klieštikov /%/

Matka	20..	20..	Priemer
Kontrola			

4. Sprievodné vlastnosti - za celé obdobie testovania

Matka	Miernosť		Rozbiehavosť		Rojivosť		Rozvoj	
	20..	20..	20..	20..	20..	20..	20..	20..
Priemer								
Kontrola								

Záverečné hodnotenie – na základe produkčných, zdravotných a sprievodných vlastností matky s kódom:

č. 1	% ne - doporučuje na ďalšiu plemenitbu
č. 2	% ne - doporučuje na ďalšiu plemenitbu
č. 3	% ne - doporučuje na ďalšiu plemenitbu
č. 4	% ne - doporučuje na ďalšiu plemenitbu

Medná úžitkovosť: Tolerancia do 50 % priemeru kontrolnej skupiny

Hygienický test: Tolerancia do 60 % priemeru kontrolnej skupiny

Varroatolerancia: Tolerancia min. 20 % poškodených klieštikov

Miernosť: Tolerancia max. do hodnoty 2,8

Rozbiehavosť: Tolerancia do max. hodnoty 3,0

Dátum:

podpis testujúceho:

